

**GAYA PENGURUSAN KUASA DI KALANGAN PENGETUA INSTITUSI
PENDIDIKAN : SATU KAJIAN KE ATAS PENGETUA-PENGETUA
SEKOLAH MENENGAH DI DAERAH KOTA SETAR, KEDAH.**

**OLEH
NOOR ANIZAH BTE HJ JAMAL**

**UNIVERSITI UTARA MALAYSIA
OKTOBER 2000**



**Sekolah Siswazah
(Graduate School)
Universiti Utara Malaysia**

**PERAKUAN KERJA KERTAS PROJEK
(Certification of Project Paper)**

Saya, yang bertandatangan, memperakukan bahawa
(I, the undersigned, certify that)

NOOR ANIZAH BTE. HJ. JAMAL

calon untuk Ijazah
(candidate for the degree of) Sarjana Sains (Pengurusan)

telah mengemukakan kertas projek yang bertajuk
(has presented his/her project paper of the following title)

GAYA PENGURUSAN KUASA DI KALANGAN PENGETUA INSTITUSI PENTIDIKAN:

SATU KAJIAN KE ATAS PENGETUA-PENGETUA SEKOLAH MENENGAH DI DAERAH

KOTA SETAR, KEDAH

seperti yang tercatat di muka surat tajuk dan kulit kertas projek
(as it appears on the title page and front cover of project paper)

bahawa kertas projek tersebut boleh diterima dari segi bentuk serta kandungan,
dan meliputi bidang ilmu dengan memuaskan.
(that the project paper acceptable in form and content, and that a satisfactory
knowledge of the field is covered by the project paper)

Nama Penyelia
(Name of Supervisor) : Prof. Madya Dr. Mohamed Mustafa Ishak

Tandatangan
(Signature)

Tarikh
(Date) : 24 Mac 2001

**GAYA PENGURUSAN KUASA DI KALANGAN PENGETUA INSTITUSI
PENDIDIKAN : SATU KAJIAN KE ATAS PENGETUA-PENGETUA
SEKOLAH MENENGAH DI DAERAH KOTA SETAR, KEDAH.**

**OLEH
NOOR ANIZAH BTE HJ JAMAL**

**Tesis ini diserah kepada Sekolah Siswazah
Untuk memenuhi sebahagian keperluan bagi
Ijazah Sarjana Sains (Pengurusan)**

UNIVERSITI UTARA MALAYSIA

© NOOR ANIZAH BTE HJ JAMAL, 2000. Hakcipta terpelihara

KEBENARAN MENGGUNA

Dalam menyerah tesis ini, sebagai memenuhi keperluan lepasan ijazah Universiti Utara Malaysia (UUM), saya bersetuju supaya pihak perpustakaan UUM mengadakan tesis ini bagi tujuan rujukan. Saya bersetuju bahawa kebenaran untuk membuat salinan, keseluruhan atau sebahagian daripadanya, bagi tujuan akademik mestilah mendapat kebenaran daripada penyelia saya, atau semasa ketiadaan beliau, kebenaran tersebut boleh diperolehi daripada Dekan Sekolah Siswazah. Sebarang penyalinan, penerbitan atau penggunaan ke atas keseluruhan atau sebahagian daripada tesis ini, untuk pemerolehan kewangan tidak dibenarkan tanpa kebenaran bertulis kepada saya. Di samping itu, pengiktirafan kepada saya dan UUM seharusnya diberikan dalam sebarang kegunaan bahan-bahan yang terdapat di dalam tesis ini.

Permohonan untuk kebenaran membuat salinan atau penggunaan, sama ada secara keseluruhan atau sebahagian boleh dibuat dengan menulis kepada:-

Dekan,
Sekolah Siswazah,
Universiti Utara Malaysia,
06010 Sintok,
Kedah Darul Aman.

ABSTRAK

Tujuan kajian ini adalah untuk melihat peranan pengetua institusi pendidikan dalam **gaya** pengurusan kuasa mereka berhubungan dengan persepsi guru dan persepsi pengetua sendiri di sekolah-sekolah menengah kerajaan di Daerah Kota Setar, Kedah. Di **samping itu juga**, kajian ini **ingin** melihat **sama ada** wujud perbezaan yang signifikan antara **gaya** pengurusan kuasa dengan faktor demografi seperti jantina, lokasi sekolah dan gred sekolah.

Kajian ini melibatkan **17** orang pengetua dan 339 orang guru di Sekolah Menengah Kerajaan di daerah Kota Setar, Kedah. Dalam kajian ini **alat** ukuran **gaya** pengurusan kuasa yang digunakan ialah ‘Leadership Descriptive Questionnaire’. **Alat** ini telah diubahsuai berdasarkan kajian yang telah dibuat oleh Khalid Ashari (1996). Kajian awal mendapati nilai Cronbach Alpha ialah 0.8830.

Dalam kajian ini lima hipotesis telah dibentuk dan diuji dengan menggunakan ujian Korelasi Pearson dan ujian $-t$. Hipotesis 1 dan 2 telah diuji dengan ujian Korelasi Pearson. Untuk hipotesis-hipotesis yang lain,

ujian $-t$ telah digunakan. Kesemua hipotesis diuji pada paras kesignifikan $p=.05$.

Oapanan kajian menunjukkan: (1) terdapat hubungan yang signifikan di antara persepsi guru terhadap **gaya** pengurusan kuasa pengetua di sekolah menengah di daerah Kota Setar. (2) terdapat hubungan yang signifikan di antara persepsi pengetua sendiri terhadap **gaya** pengurusan kuasa mereka sebagai pengetua sekolah menengah di daerah Kota Setar, Kedah. (3) terdapat perbezaan yang signifikan antara **gaya** pengurussn kuasa dengan pembolehubah seperti jantina. (4) tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara **gaya** pengurusan kuasa dengan pembolehubah seperti **lokasi** sekolah dan gred sekolah.

Walaupun begitu, pada keseluruhannya, pengetua institusi pendidikan di daerah Kota Setar, Kedah di dapati menguruskan kuasa mereka dengan efektif terutama dalam kategori komunikasi, matlamat dan perancangan **serta** pengurusan diri. Penenerangan dan penjelasan mengenai setiap dapatan **serta** implikasi kajian **juga** dikemukakan. Akhir sekali, **saranan** untuk kajian lanjutan **juga** dicadangkan.

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the role of principles in managing the power given in relation to the leadership styles with their own perception ant the teacher's perception. This study also examined the significant differences between power management and demographic factors such as gender, school location and categories of school. This study involved 17 principles and 340 teachers and only 356 usable responses had positively responded and later analyzed.

The Leadership Behaviour Descriptive Questionnaire translated by Khalid Ashari (1996) was used to measure the styles of power management carried out by principles. There was some adjustment made for the instruments and the test was conducted. The Cronbach Alpha value obtained was 0.8830.

Furthermore five hypotheses were constructed and applied using the Pearson Correlation Test and t-test. . As for the hypotheses 1 through 2 the Pearson Correlation test was used. Likewise the other 3 hypotheses, t - test was used instead. All the hypotheses were tested at the 0.05 level of significant. In sum; the finding of this study indicated that: (1) there was a significant relationship between the style of the power management on teacher's perception of the principle. (2) there was significant relationship

between the style of the power management on principle's perception. (3) There were significant differences between the styles of power management and the gender. (4) no significant differences between power management and school location and categories of school.

Despite of the findings, the overall survey indicated that the principles of Kota Setar District had successfully able to carry out their power particularly in their aspects especially under self management, the plans and goals and as well as the communication category. Detail descriptions as to why all the hypotheses were accepted were explored. In brief, avenues of the research were proposed too.

PENGHARGAAN

Kepada Tuhan saya bersyukur kerana dengan izin dan restuNya saya dapat menyiapkan Kertas Projek ini.

Saya mengambil kesempatan ini untuk merakam setinggi-tinggi penghargaan kepada semua pihak yang telah memberikan kerjasama dan sumbangan yang tidak ternilai untuk menjayakan Kertas Projek ini.

Jutaan terima kasih saya ucapkan kepada Professor Madya Dr. Mohamed Mustafa Ishak pensyarah di Sekolah Pembangunan Sosial yang telah sudi menjadi penyelia Kertas Projek ini. Saya amat terhutang budi atas dorongan, bimbingan, kesabaran serta keyakinan yang telah diberikan untuk kesempurnaan kajian ini.

Saya juga ingin mengucapkan terima kasih kepada semua pengetua, penolong kanan dan guru-guru di daerah Kota Setar, Kedah yang telah memberi kerjasama kepada saya. Kepada pihak Bahagian Perancangan dan Penyelidikan, Kementerian Pendidikan Malaysia, Jabatan Pendidikan Negeri Kedah, Dekan Sekolah Siswazah dan semua kakitangan Sekolah Siswazah serta Institut Aminuddin Baki, saya ingin merakamkan setinggi-tinggi terima kasih di atas kerjasama yang telah diberikan.

Penghargaan ini juga diabadikan buat keluarga tersayang – Ummi dan Abah serta keluarga di Kluang, Batu Pahat dan Muar yang begitu banyak bersabar serta membantu penulis sama ada dari segi moral dan material.

Jutaan terima kasih juga ditujukan buat teman-teman di Kohort 9 terutama ahli Kumpulan 7. Tidak ketinggalan juga buat Kak Tie, Nida, Kak Jah, Kak Ton dan Kak Shida yang telah memberikan sokongan serta bantuan bagi saya menyiapkan penulisan ini kerana tanpa pertolongan mereka mungkin sukar untuk saya melakukannya. Tidak ketinggalan juga ucapan setinggi-tinggi penghargaan ditujukan teristimewa buat insan tersayang Zakaria Abd Hamid yang begitu banyak bersabar serta membantu saya sama ada dari segi moral ataupun material.

Akhir sekali kepada semua pihak yang terlibat dalam penulisan Kertas Projek ini, segala jasa baik, pengorbanan, sumbangan dan segala-galanya adalah terlalu sukar untuk penulis membalaunya. Semoga Allah s.w.t. memberikan ganjarannya.

Terima Kasih.

NOOR ANIZAH HJ JAMAL

KANDUNGAN

Muka Surat

KEBENARAN MENGGUNA	i
ABSTRAK	ii
ABSTRACT	iv
PENGHARGAAN	vi
KANDUNGAN	viii
SENARAI JADUAL	x
SENARAI RAJAH	xi

BAB SATU : PENGENALAN

1.1 Pengenalan	1
1.2 Penyataan Masalah	4
1.3 Objektif	8
1.4 Persoalan Kajian	9
1.5 Hipotesis Kajian	9
1.6 Signifikan Kajian	10
1.7 Kerangka Teori	11
1.8 Method Kajian	12
1.9 Definisi Operasi dan Andaian Pembolehubah	14

BAB DUA : ULASAN KARYA

2.1 Pengenalan	18
2.2 Kepimpinan	20
2.3 Kuasa	37
2.4 Pengurusan Kuasa	58
2.5 Kesimpulan	61

BAB TIGA : REKA BENTUK PENYELIDIKAN DAN METHOD KAJIAN

3.1 Pengenalan	62
3.2 Reka bentuk Kajian	63
3.3 Tempat Kajian	63
3.4 Populasi	64
3.5 Pemilihan Sampel Kajian	64
3.6 Pembolehubah	66

3.7	Kajian Rintis	67
3.8	Instrumen Kajian	67
3.9	Pengesahan Instrumen Kajian	72
3.10	Tatacara Kajian	72
3.11	Kaedah Pengumpulan Data	73
3.12	Penganalisaan Data	74
3.13	Batasan Kajian	76

BAB 4 : ANALISIS DAN DAPATAN KAJIAN

4.1	Pengenalan	77
4.2	Analisis Ciri-ciri Latar Belakang Sampel Kajian	78
4.3	Analisis Ujian Kebolehpercayaan	80
4.4	Keputusan Ujian	81
4.5	Ujian Hipotesis	82
4.6	Perbincangan	89
4.7	Kesimpulan	97

BAB LIMA : PENUTUP

5.1	Pengenalan	99
5.2	Ringkasan Kajian	99
5.3	Kesimpulan Kajian	102
5.4	Implikasi Kajian	103
5.5	Saranan Kajian	105

BIBLIOGRAFI	108
--------------------	-----

LAMPIRAN

1. Borang Soal Selidik
2. Surat Kebenaran EPRD
3. Surat Kebenaran Jabatan Pendidikan Negeri Kedah

SENARAI JADUAL

Jadual	Tajuk	Muka Surat
3.1	Item-item yang mengukur 3 pendekatan pengurusan kuasa untuk pengetua	70
3.2	Item-item yang mengukur 3 pendekatan pengurusan kuasa untuk guru-guru	71
3.3	Pemberian Skor	71
3.4	Alat Statistik	75
4.1	Latar belakang responden berdasarkan jantina	79
4.2	Latar belakang responden berdasarkan jawatan yang disandang	80
4.3	Keputusan Ujian Kebolehpercayaan (Cronbach Alpha)	81
4.4	Skala dan Skor Pengurusan kuasa	81
4.5	Keputusan Ujian Korelasi Pearson (Persepsi Guru)	83
4.6	Keputusan Ujian Korelasi Pearson (Persepsi Pengetua)	84
4.7	Keputusan Ujian-t ke atas pembolehubah jantina	86
4.8	Keputusan Ujian-t ke atas pembolehubah lokasi sekolah	87
4.9	Keputusan Ujian-t ke atas pembolehubah gred sekolah	88

SENARAI RAJAH

Rajah	Tajuk	Muka Surat
1.1	Penggunaan kuasa dalam organisasi	12
3.1	Perhubungan di antara pembolehubah-pembolehubah bebas dan bersandar	66

BAB 1

PENGENALAN

1.1 Pengenalan

Dimensi kuasa mempunyai impak yang besar dalam pengurusan organisasi moden. Penggunaan kuasa yang tidak betul dan tidak mengikut etika oleh pengurus akan menyebabkan berlakunya sesuatu tindakbalas yang kurang menyenangkan daripada penerima arahan. Ini disebabkan penerima arahan boleh membuat penilaian sama ada mahu mengikut arahan daripada pemilik kuasa atau menghadapi kemungkinan tindakan sekiranya enggan mematuhi arahan pemilik kuasa.

Berdasarkan pendapat Middlemist dan Hitt (1996) kuasa merupakan suatu faktor asas bagi seseorang pemegang kuasa memainkan peranannya untuk mempengaruhi orang lain. Otoriti ini akan membolehkan pemegang kuasa menentukan sejauhmana arahan yang diberikan itu dipatuhi.

Keperluan kuasa dan kebolehan menguruskan kuasa merupakan elemen penting dan saling berkaitan kerana kuasa boleh

The contents of
the thesis is for
internal user
only

BIBLIOGRAFI

- Abdul Halim Hj Hassan. (1984). Komunikasi dalam Pengurusan Pendidikan. Kuala Lumpur : Delmu.
- Abdul Shukor Abdullah (1991). Pengurusan Organisasi : Perspektif Pemikiran dan Teori. Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Abdullah Hassan dan Ainon Mohd (1977). Komunikasi Untuk Pemimpin. Rawang : Utusan Publications & Distributors.
- Ahmad Atory Hussain (1991). Pengurusan Organisasi. Rawang : Utusan Publications & Distributors.
- Ahmad Atory Hussain (1996). Pengurusan Organisasi. Rawang : Utusan Publications & Distributors.
- Ahmad Ibrahim Abu Sin (1997). Pengurusan dalam Islam. Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Aminuddin Mohd Yusof, (1992). Kepimpinan. Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Astley, G.W., & Sachdeva, D.S. (1984). " Structural sources of intraorganizational power : a theoretical synthesis.". Academy of Management Review, 1 : 104-113.
- Atwater, L., Penn, R., dan Rucker, L. (1991) Personal qualities of charismatic leaders. Leadership & Organization Development Journal, 12 (2) : 7-10.
- Burkhard, J. A. (1991). A comparative study of female and male superintendents in the state of Ohio. The University of Toledo : Dissertation Abstracts International, 52 (3), September 1991 : 750-A.
- Cavaleri, S.A. dan DeCormier, R. (1991). The microskills system for high-speed leadership. Leadership and Organization Development Journal, 12 : 9-12.
- Denton, D.K. (1995). Empowerment through employee involvement and participation : Ford's development and training programs. American Journal of management Development, 10 (1) :22-28.
- Denton, K.D., (1997). The heart of the beast acquiring and redistributing power in modern organization. Empowerment in Organization, 5 (3), 11-27.

- Dolan, M.R. (1993). Obstacles faced by female in attaining administrative positions in Missouri. Saint Louise University: Dissertation Abstract International, 54 (1), July 1993 : 39-A.
- Eisenbach, R., Watson, K. dan Pillai, K. (1999), Transformational leadership in the context of organizational change. Journal of Organizational Change, 12 (6) : 80-88.
- Ekvall, G. (1991). Change-centred leaders : empirical evidence of a third dimension of leadership. Leadership and Organizational Development, 12 (6) : 18-23.
- Fiol, C.M., Harris, D., House, R., (1999). Charismatic leadership : strategies for effecting social change. Leadership Quarterly, 10 (3), 449-482.
- Forsyth, D.R. (1990). Group Dynamics. California : Brooks / Cole Publishing.
- Forsyth, D.R. (1993). An Introduction to Group Dynamics. California : Brooks / Cole Publishings.
- Gilbert, J. (1998). "A job for life" into " A life of jobs". Empowerment in Organizations, 6 (6) : 1-8.
- Gordon, J.R. (1999). Organizational Behaviour, A Diagnostic Approach. London : Prentice Hall.
- Hinkin, T. R. and Schriesheim, C. A. (1988). Power and influence: the view from below personnel. American Sociological Review, 37, 47-51.
- Hooijberg, R. (1997). Leadership Complexity and development of the leaderplex model. Journal Management, 23 (3) : 375-408.
- Hussein Mahmood. (1993). Kepimpinan dan keberkesanan Sekolah. Kuala Lumpur : DBP.
- Ibrahim Mamat (1993). Kepimpinan Sekolah : Teori dan Praktis. Kuala Lumpur : Budiman Sdn Bhd.
- Jaafar Muhammad (1992). Asas Pengurusan. Kuala Lumpur : Fajar bakti.
- Juhary Hj. Ali (1992). Prinsip dan Amalan Pengurusan. Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Kakabadse, A. dan Parker, C., (1984). Power, politics and Organization : A Behavioural Science View, New York : John Wiley & Sons.

- Khalid Ashari (1996). Gaya kepimpinan dan transformasi pengetua sekolah menengah : hubungannya dengan kepuasan kerja dan motivasi guru, Latihan Ilmiah. Universiti Sains Malaysia.
- Kollock, P. (1993). An eye for an eye leaves everyone blind: cooperation and accounting systems, American Sociological Review, 58, 76-86 .
- Leo Ann Mean (1990). Pengurusan Projek. Genting Highlands : Institut Aminuddin Baki.
- Lim Peng Lai (1997). Kepimpinan transformasi dan kepuasan kerja. Latihan Ilmiah, Universiti Utara Malaysia.
- Lukes, S. (1984). Power. London : Macmillan Publishers Ltd.
- Lukes, S. (1986). Power. Oxford : Katerprint Typesetting Services.
- Mahathir Mohamed (1991). A fully developed country by year 2020. News Straits Times. 26 February 1991.
- McClelland, D.C. (1975). Power : The Inner Experience, New York : Irvington.
- Middlemist, R. D. and Hitt, M. A. (1996). Organizational Behavior : Managerial Strategies For Performance, New York : West Publishing Company.
- Mintzberg, H. (1985). The organization as a political arena. Journal of Management Studies, 2, 22-43.
- Mohamed Mustafa Ishak (2000). Personal Communication, 23 September.
- Mohamed Mustafa Ishak (Disember 1988). Konflik sosial dan kuasa. Dewan Budaya, Kuala Lumpur : Utusan Publications.
- Mohamed Mustafa Ishak (5 Julai 1992). Kuasa : satu perspektif sosiologi politik. Seminar Bulanan Sekolah Pengajian Asasi, Sintok : UUM.
- Mohd Majid Konting (1990). Kaedah Penyelidikan Pendidikan. Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Molm, L. D. (1995). Affect and social exchange: satisfaction in power dependence relation. American Sociological Review, 56, 75-93.
- Morgan, Gareth. (1986). Image of Organization, Beverly Hill : Sage.
- Mowday, R. T., Steers, R. M. and Porter, L. W. (1979). The measurement of organizational commitment. Journal of Vocational Behavior, 14, 43-77.

- Nelson, R.B., (1999). Memberikan Kuasa Kepada Pekerja Melalui Delegasi. Kuala Lumpur : Synergy Book International.
- Onong Uchjana Effendy (1977), Kepimpinan dan Komunikasi, Bandung : Penerbit Alumni
- Peters, T (1987). Leadership excellence in the 1990s : learning to love change, Journal of Management Development, 7 (5) : 5-9.
- Pfeffer, J. (1992). Managing with Power: Politics and Influence in Organizational, Boston, M. A: Harvard Business School Press.
- Ramaiah, A. (1992). Kepimpinan Pendidikan : Cabaran Masa Kini, Petaling Jaya : IBS Buku Sdn. Bhd.
- Razman Saad (2000). Personal Communication, 20 September.
- Razali Mat Zin (1996). Kepimpinan Dalam Pengurusan. Rawang : Utusan Publications & Distributors.
- Robbins, S. P. (1998). Organizational Behavior: Concepts, Controversies and Applications, New Jersey : Prentice Hall.
- Robbins, S.P. (1998). Organizational Behaviour. New Jersey : Prentice Hall.
- Robey, D. (1982). Designning Organizations : A Macro Perspective, Illinois, Richard D. Irwin, Inc.
- Salancik, G.R and Pfeffer, J. (1977). Who Gets Power and How They Hold on to it : A Strategic Contingency Model of Power, Organizational Dynamics, 5, 3-21.
- Schriesheim, C.A. dan Neider L.L. (1989). Leadership theory and development : the coming "new phase". Leadership & Organizational Development Journal, 10 (6) : 17 – 26.
- Sergiovanni, T. J. (1984). The Principleship : A Reflective Practice Perspective. Boston : Allyn & Bacon.
- Sekaran, U. (2000). Research Methods for Business, New York : John Wiley & Son.
- Sincich, T. (1996). Business Statistics Example, New Jersey : Prentice Hall.

- Sisaye, S. (1995). Control as an exchange process : a power control framework of organizations, Behavior Research in Accounting, 7, 1-31.
- Skvoretz, J., and Willer, D. (1993). Exclusion and power : a test of four theories of power in exchange networks, American Sociological Review, 58, 71-98.
- Smith, W. J. (1998). Turning toward growth : part III. Empowerment in Organizations, 6 (5) : 1-5.
- Stogdill, R.M. (1974). Handbook of Leadership : Survey of Theory and Research. New York : Free Press.
- Stumpf, S.A. (1995). Applying new science theories in leadership development activities. Journal of Management Development, 14 (5) : 39-49.
- Sufean Hussin (1993). Pendidikan di Malaysia : Sejarah, Sistem dan Falsafah. Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Sundbo, J. (1999). Empowerment of employees in small and medium-sized service firms. Employee Relations, 21 (2) :1-20.
- Swierczek, F.W. (1991). Leadership and culture : comparing asians managers. Leadership & Organizational Development Journal, 12 (7) : 3-10.
- Tan Yu Hok. (1995). Pengurusan masa dan gaya kepimpinan pengurus pendidikan sekolah menengah di daerah Kuala Muda / Yan, Kedah. Latihan Ilmiah, UUM.
- Tucker, M.L. (1999). Women and men politican : are some of the best leaders dissatisfied?. Leadership and Organizational Development Journal, 20 (6), 7-26.
- Vleeming, R.G. (1979). Machiavelliarism: A Priliminary Review, Psychological Report, Feb.
- Wan Mohd Zahid Mohd Noordin. (1993). Kertas Utama Persidangan Pendidikan Nasional 1993. "Pengisian Wawasan Pendidikan Institut Aminuddin Baki pada 8 hingga 11 April 1993, : 21.
- Wan Mohd Zahid Mohd Noordin (1993). Wawasan Pendidikan : Agenda Pengisian. Kuala Lumpur : Nurin Enterprise.
- Wilson, G.K. (1990). Business & Politics : A Comparative Introduction, London : Mac Millan Educations Ltd.

- Wilson, P. A. (1999). A theory of power and politics and their effects on organizational commitment of senior executive service member. Administration and Society, 1, 12-22.
- Woodcock, M. dan Francis, D. (1993). Pengurus Tanpa Hambatan. Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Yulk, G. (1981). Leadership in Organization, Englewood Cliffs, NJ : Prentice Hall.
- Zainal Ariffin Ahmad (1998). Perlakuan Organisasi, Shah Alam : Penerbit Fajar Bakti Sdn. Bhd.
- Zukarnain Zakaria (1999). Statistik Pengurusan, Sintok : Penerbit Universiti Utara Malaysia.